

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 70 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
 - 1.2 อาจารย์พยาบาลผู้ปฏิบัติงานสอนของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1,390 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 302 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนของอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยรวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 372 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล
 - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน แบบสอบถามที่ส่งไป 372 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ ใช้ในการวิจัยได้ 309 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.06

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละในการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วจึงนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย อายุระหว่าง 31 - 40 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีอายุราชการอยู่ในช่วง 20 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในช่วง 5 - 8 ปี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้บริหารเป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุระหว่าง 51 - 60 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท อายุราชการ 20 ปีขึ้นไป ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในช่วง 5 - 8 ปี และกลุ่มอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุ 31 - 40 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท อายุราชการอยู่ในช่วง 11 - 15 ปี และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน อยู่ในช่วง 5 - 8 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ ระบุสูงสุดและรองลงมาในแต่ละด้าน ดังนี้

1. หลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ส่วนใหญ่ดำเนินการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) มีหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกันของ

ปรัชญา วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร สัดส่วนการแบ่งหมวดวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสม วิทยาลัยส่งเสริมให้บุคลากรทำความเข้าใจและนำหลักสูตรไปใช้โดย มอบหลักสูตรให้ไปศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเอง และจัดให้มีการสัมมนาการใช้หลักสูตรในวิทยาลัย การนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินการโดย จัดทำแผนการเรียนการสอนและประมวลการสอน มีการจัดประเมินหลักสูตรด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและประเมินเอกสารหลักสูตรวิทยาลัยติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และประเมินผลงานอาจารย์พิเศษ โดยติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

2. การจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า การจัดแผนการเรียนให้นักศึกษาในวิชาเลือกเสรี วิทยาลัยจัดให้ตามความพร้อมของวิทยาลัยในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และผู้สอนและจัดสำรวจความต้องการของนักศึกษา วิทยาลัยมีหลักในการจัดตารางสอน คือ จัดชั่วโมงเรียนให้ครบตามหน่วยกิตของแต่ละวิชา จัดให้มีคาบเวลาสำหรับนักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเอง วิทยาลัยมีหลักในการจัดอาจารย์เข้าสอน โดย จัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอน และจัดตามวุฒิการศึกษาของอาจารย์ การดำเนินการจัดชั้นเรียนตามปกติวิทยาลัยจะจัดชั้นเรียนปีละ 1 ชั้นเรียน แต่ถ้ามมีนักศึกษาแต่ละชั้นปีมากกว่า 100 คน จะจัดแบ่งเป็น 2 ชั้นเรียน วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้จัดทำตำราและเอกสารประกอบการสอนโดยสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการจัดทำและอำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์ วิทยาลัยมีการจัดสอนซ่อมเสริมโดยสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว และสอนซ่อมเสริม ขณะทำการสอน แนวทางการประสานงานการจัดการเรียนการสอนวิทยาลัยดำเนินการโดยมีปฏิทินกำหนดระยะเวลาในการประสานงานไว้ชัดเจน และมีบุคลากรทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ

3. การนิเทศการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีการจัดการนิเทศภายใน การดำเนินการการนิเทศภายในมีการปฏิบัติโดยจัดให้มีการประชุมนิเทศแก่อาจารย์ใหม่ และจัดอบรมบุคลากรประจำการ วิทยาลัยติดตามควบคุมการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ฝ่ายวิชาการ โดยจัดประชุมเพื่อให้อาจารย์รายงานการปฏิบัติงานและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากนักศึกษา การให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาโดยการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิทยาลัยปฏิบัติโดยให้รองผู้อำนวยการงานวิชาการร่วมกับหัวหน้าภาควิชาแก้ปัญหา และจัดให้ไปศึกษาดูงานวิทยาลัยพยาบาลอื่น เพื่อศึกษาหาแนวทางในการ

แก้ปัญหา ฝ่ายวิชาการจัดให้มีการดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ประจำการ โดยส่งอาจารย์เข้ารับการอบรม/ประชุม ทางวิชาการตามที่สถาบันต่าง ๆ จัด และจัดอบรม/สัมมนาประชุมปฏิบัติการ เพื่อเสริมความรู้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนการดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอนของอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติโดยจัดให้เข้ารับการประชุม/อบรมความรู้เกี่ยวกับเรื่อง การเรียนการสอนตรงตามสาขาที่ปฏิบัติงานอยู่ และจัดอำนวยความสะดวกในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ หัวหน้างานวัดและประเมินผล และรองผู้อำนวยการงานวิชาการ การดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดผล การเรียนการสอนวิทยาลัยปฏิบัติโดยจัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำเอกสารเครื่องมือการวัดผลทุกภาควิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิทยาลัยใช้วิธีการสอบข้อเขียน และการตรวจผลงาน วิทยาลัยมีการเตรียมอาจารย์ให้มีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และเชิญวิทยากรมาบรรยาย ในการรวบรวมจัดเก็บข้อสอบของวิทยาลัยแต่ละภาควิชาจัดเก็บข้อสอบเอง และจัดเก็บรวบรวมไว้ที่หน่วยงานวัดและประเมินผลทั้งหมดทั้งที่วิเคราะห์แล้วและยังไม่วิเคราะห์ วิทยาลัยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของอาจารย์ โดยศึกษาจากผลการสอบความรู้รอบคอบของสถาบันพระบรมราชชนก ผลสอบความรู้รอบคอบเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพของสภาการพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

5. การวิจัยและพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบในการวางแผนดำเนินการวิจัยและพัฒนา คือ รองผู้อำนวยการงานวิจัยและพัฒนา และรองผู้อำนวยการงานวิชาการและหัวหน้างานวิจัยและพัฒนา งานที่วิทยาลัยวางแผนเพื่อวิจัยและพัฒนาคือการจัดการเรียนการสอน และงานบุคลากร การปฏิบัติการวางแผนวิจัยและพัฒนาที่มีการดำเนินการ คือ แจ้งให้อาจารย์ทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานการวิจัยและพัฒนา และกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน การส่งเสริมให้มี การวิจัยและพัฒนาวิชาการในวิทยาลัย โดย สนับสนุนทุนในการวิจัย และวางแผนการทำวิจัยของวิทยาลัย ส่วนการสนับสนุนในการทำวิจัยและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ปฏิบัติโดยสรรหาแหล่ง งบประมาณเพื่อของบประมาณให้และจัดตั้งทีมงานช่วยเหลือในการดำเนินงาน

6. การบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีหน่วยงานรับผิดชอบในการบริการวิชาการแก่สังคม ผู้รับผิดชอบงานบริการวิชาการแก่สังคม คือ รองผู้อำนวยการงานส่งเสริมวิชาการ และหัวหน้างานกิจการนักศึกษา ลักษณะการบริการวิชาการแก่สังคมอยู่ในรูปแบบของการให้บริการชุมชน และให้การศึกษาแก่ชุมชน แนวทางการดำเนินงานการบริการวิชาการแก่สังคม คือ ทำแผนงานและจัดทำโครงการเพื่อให้บริการวิชาการ และประชุมปรึกษาหารือกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน วิธีการบริการวิชาการแก่สังคม คือ เป็นวิทยากรในการอบรม และจัดนิทรรศการทางวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย วิธีการสนับสนุนการบริการวิชาการแก่สังคมคือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการบริการวิชาการแก่สังคม และจัดคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินงาน วิธีการประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมดำเนินการโดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ ติดตามจากผู้ให้บริการ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ระดับมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมาในภาพรวม มีดังนี้

1. หลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ข้อปัญหาที่พบ คือ ผู้ใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรน้อย และการพัฒนาหลักสูตรทำไมต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ข้อปัญหาที่พบคือ การเรียนการสอนใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนมากในแต่ละรายวิชา และอาจารย์ไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. การนิเทศการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย ข้อปัญหาที่พบคือ ผู้มีหน้าที่นิเทศขาดการติดตามดูแล

ช่วยเหลืออาจารย์ที่มีปัญหาในการสอน และอาจารย์พี่เลี้ยงที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลอาจารย์ใหม่ของวิทยาลัยมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถติดตามช่วยเหลืออาจารย์ได้

4. การวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย ข้อปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลที่แท้จริง และขาดการติดตามและประเมินผลเพื่อนำไปแก้ปัญหา

5. การวิจัยและพัฒนา

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา ในภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย ข้อปัญหาที่พบคือ อาจารย์มีงานประจำมากไม่มีเวลาในการทำวิจัยและขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการวิจัย และโครงการพัฒนาวิชาการ

6. การบริการวิชาการแก่สังคม

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ในภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย ข้อปัญหาที่พบคือ อาจารย์มีภาระงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้บริการวิชาการแก่สังคม สถานที่จัดเป็นศูนย์บริการ เอกสารข้อมูลทางวิชาการ ยังไม่เป็นเอกเทศ และการจัดบริการข้อมูลและข่าวสารทางวิชาการยังไม่เป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

สภาพการบริหารงานวิชาการ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลส่วนใหญ่ผลิตบุคลากรทางการพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 25 แห่ง ใน 35 แห่ง ที่เปิดดำเนินการจัดการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร(อำพล จินดาวัฒนะ และคณะ, 2540ก 5-6)

แต่ในผลการวิจัยปรากฏเป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาลส่วนใหญ่ นำหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เข้าสมทบกับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่วิทยาลัยพยาบาล ตั้งอยู่และเปลี่ยนชื่อหลักสูตรเป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยมีเอกสารหลักสูตรที่เป็น ลายลักษณ์อักษร ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกันของปรัชญา วัตถุประสงค์ และโครงสร้าง หลักสูตร มีสัดส่วนที่เหมาะสมในการแบ่งหมวดวิชา ซึ่งตรงกับความหมายของหลักสูตรที่กล่าวว่า กลุ่มวิชาที่จัดเรียงลำดับไว้เป็นระบบตามหน้าที่ที่กำหนดที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ผู้เรียน เรียนเพื่อให้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เรียน (Good} C.V. 1973 : 157) ในการนำหลักสูตรไปใช้ วิทยาลัยส่วนใหญ่ มอบหลักสูตรให้ไปศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งไม่ตรงตามวิธีการ ที่ถูกต้อง และไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 132) ที่กล่าวว่า คณะทำงานจะต้องเตรียมการอบรมครูที่เกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร เพราะถึงแม้ว่าจะมีคู่มือครู ในการใช้หลักสูตร เพราะถึงแม้ว่าจะมีคู่มือครูในการใช้หลักสูตร หรือเอกสารประกอบหลักสูตร อื่น ๆ แต่ผู้อ่านอาจจะเข้าใจไม่ตรงกันหรือไม่เข้าใจอย่างชัดเจนก็ได้

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยดำเนินการประเมินหลักสูตร โดยการประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อจัดดำเนินการศึกษาให้นักศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่ หลักสูตรกำหนดในแต่ละวิชาทีละเล็ก ทีละน้อย ในเวลาเดียวกันวิทยาลัยจะรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการติดตามและการนำหลักสูตรไปใช้ด้วยเนื่องจากความคาดหวังของวิทยาลัย พยาบาลต้องการให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ได้ อย่างถูกต้อง และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และจากผลการวิจัยยังพบว่า วิธีการประเมิน ผลหลักสูตรด้วยวิธีอื่น ๆ ระบุว่า ดำเนินการโดยติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามประเมินผลของผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2535 เพื่อประเมินผลหลักสูตร ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528 โดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล ได้ติดตามประเมินผล ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้น พ.ศ. 2528 สรุปผลได้ว่า ผู้สำเร็จ การศึกษาสามารถให้การปฏิบัติการพยาบาลได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และนำผลมาใช้ในการ ปรับพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 และ ใช้จนกระทั่งปัจจุบันนี้ (กองงานวิทยาลัยพยาบาล , 2533 : 131)

2. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่ จัดแผนการเรียนให้ตามความพร้อมของวิทยาลัยในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและผู้สอน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตการจัดการเรียนการสอนจะมีวิชา

เลือกเสรี วิทยาลัยจัดให้ตามความพร้อมของวิทยาลัยก็จึงคล้ายกับเป็นวิชาบังคับ ซึ่งเป็นการขัดกับหลักการที่กำหนดให้เป็นวิชาเลือกเสรี กล่าวคือนักศึกษาไม่มีสิทธิเลือกตามความพอใจเนื่องจากวิทยาลัยเปรียบเสมือนคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่อยู่โดดเดี่ยวไม่มีคณะอื่น ๆ ที่สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ไปเลือกลงทะเบียนและจัดเวลาเรียนของตนเองได้ ในการจัดแผนการเรียนของวิทยาลัย สอดคล้องกับความคิดของ มัณฑนา เหมชะญาติ (2533 : 29) ที่กล่าวไว้ว่า รายวิชาต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ต้องมีเป้าหมาย และกำหนดไว้ล่วงหน้าตลอดระยะเวลาของการศึกษาแต่ละหลักสูตรแต่ละปีการจัดแผนการเรียนต้องคำนึงถึงความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ ครู อุปกรณ์ สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีหลักในการจัดตารางสอน คือจัดให้มีชั่วโมงครบตามหน่วยกิต และการจัดให้มีเวลาว่างสำหรับนักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสงสัย หรือต้องการรู้เพิ่มเติม ซึ่งหลักในการจัดตารางสอนของวิทยาลัยพยาบาลสอดคล้องกับหลักการจัดตารางสอนของ นักวิชาการ กิติมา ปรีดีติติก (2532 : 40) ที่เสนอหลักการจัดตารางสอนไว้ว่าต้องจัดให้มีชั่วโมงครบตามหน่วยกิตของแต่ละวิชา และเพิ่มเติมว่าการจัดตารางสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยต้องจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอน และจัดตามวุฒิการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ มัณฑนา เหมชะญาติ (2533 : 41) ได้กล่าวไว้ว่าจัดหาบุคลากร ภายนอกมาช่วยสอน และกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้สอนรายวิชา การจัดหาอาจารย์พิเศษมา ช่วยสอน เนื่องจากรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปและวิทยาศาสตร์พื้นฐาน วิทยาลัยยังขาดอาจารย์ที่มีคุณวุฒิตามรายวิชา จึงต้องเชิญอาจารย์จากภายนอก และพบว่าจัดตามความถนัดและประสบการณ์ของผู้สอน และสอดคล้องกับ วรางคณา ปันถยานาค (2527:144) ซึ่งทำการวิจัย เรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 119 คน และครู จำนวน 819 คน พบว่าด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า การจัดครูเข้าสอน ควรคำนึงถึงความสมัครใจของผู้สอน ซึ่งผู้สอนมักจะเลือกสอนตามความถนัดและความสามารถของตน

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดสอนซ่อมเสริมของวิทยาลัยเป็นการสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว เมื่อมีปัญหาสอบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ เป็นการช่วยแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะให้กับผู้เรียน การสอนซ่อมเสริมของวิทยาลัย รวมไปถึงการศึกษาภาคปฏิบัติ เมื่อนักศึกษายังปฏิบัติกรพยาบาลไม่ถูกต้องตาม

หลักการก็จะมี การจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิวา จักริกร (อ้างถึงในมณฑนา เหมชะญาติ, 2533 : 31) ที่กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนที่จัดขึ้นสำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากผู้สอน จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีบุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานและมีปฏิทินปฏิบัติงานในการประสานงานไว้ชัดเจน การประสานงานการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย มีทั้งประสานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติค่อนข้างมีกำหนดเวลาเป็นปฏิทินไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการประสานงานในแหล่งฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาจะต้องวางแผนและประสานงานไว้ล่วงหน้า เนื่องจากสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจะมีนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยใช้เป็นแหล่งฝึก การประสานงานที่ดีสามารถทำให้การขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาไม่ซ้ำซ้อนกับวิทยาลัยอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราคุศลย์ (2525 : 28) ที่กล่าวว่าการประสานงานจะมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ต้องจัดให้มีหลายสิ่งรวมถึงการมีบุคลากรเป็นผู้ประสานและมีปฏิทินกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติเรื่องต่าง ๆ ไว้

3. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีการจัดการนิเทศภายในโดยดำเนินการจัดการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ มีจำนวนร้อยละมากกว่าการดำเนินการอื่น ๆ อาจจะเป็นวิธีที่ปฏิบัติกันในทุกวิทยาลัย เพราะบุคลากรมีการโยกย้ายและรับเข้าในวิทยาลัยใหม่ อยู่เนื่อง ๆ อีกประการคือวิทยาลัยจะได้ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งรับทุนอาจารย์ในวิทยาลัยมาปฏิบัติงานทุกวันที่ 1 เมษายน ของทุกปี บางปีมีจำนวนมาก บางปีมีจำนวนน้อยการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ จะทำให้บุคลากรใหม่เข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถาบัน เข้าใจหน้าที่รับผิดชอบของตัวเองและสามารถ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงานได้ นอกจากนี้การอบรมบุคลากรประจำการและนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จะช่วยการการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2530 : 12) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน และยังช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลดำเนินการจัดสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมประชุมวิชาการ ศึกษาดูงานในสถาบันอื่น ซึ่งส่วนมากวิทยาลัยจะสลับสับเปลี่ยนกันศึกษาดูงานระหว่างวิทยาลัยพยาบาลด้วยกัน ด้วยเหตุผลที่ว่า จะพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนคล้ายคลึงกัน แต่มีวิธีแก้ปัญหาต่างกัน และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศประจำปีด้วย ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งเน้นการพัฒนาคน

4. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยต่างมอบหมายให้บุคลากรในหลายตำแหน่งให้มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น รองผู้อำนวยการงานวิชาการ หัวหน้าภาค หัวหน้างาน และคณะกรรมการ ยกเว้นผู้อำนวยการ การที่วิทยาลัยมอบหมายให้บุคคลหลายตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่นี้เนื่องจากบุคคลที่ได้รับมอบหมายมีคุณสมบัติตรงตามคุณลักษณะของงาน แต่ปฏิบัติงานด้านอื่นซึ่งเป็นหน้าที่ประจำอยู่แล้ว และรับทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบด้านวัดและประเมินผลด้วย ส่วนผู้อำนวยการซึ่งมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากอยู่แล้ว จึงต้องมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบ แต่เมื่อ มีปัญหาในการวัดและประเมินผล ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีหน้าที่ในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษาต้องปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า การเตรียมอาจารย์ให้มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล ดำเนินการโดย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และเชิญวิทยากรมาบรรยาย ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์และผู้รับผิดชอบได้มีความรู้ โดยเฉพาะการศึกษาพยาบาล ซึ่งต้องมีการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การประเมินผลจะต้องปฏิบัติด้วยความรู้ของผู้ประเมิน ในรายละเอียดเล็ก ๆ การใช้แบบวัดต่าง ๆ ต้องมีความเข้าใจจึงจะปฏิบัติได้ถูกต้อง ให้ความยุติธรรมต่อผู้ถูกประเมินด้วยหลักเกณฑ์เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรรตสินี จินตนากรณ์ (2526 : 109) เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผดุงครรภ์ก่อนสมัยในทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและวิทยากรย์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ระบบการวัดผลและประเมินผล ในโรงเรียนผดุงครรภ์ก่อนสมัย มีความเหมาะสมมาก เพราะวิทยากรย์ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และในการวัดผลและประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีการดำเนินการ อย่างมีหลักเกณฑ์อย่างชัดเจน ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียนผดุงครรภ์ก่อนสมัย ในศึกผู้ป่วยใช้มาตรฐานเดียวกัน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการ ซึ่งเป็น ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักเรียน ทำให้ผลการประเมินผลใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตลอดจนมีการใช้เครื่องมือหลายชนิด ในการวัดผลการเรียนของนักเรียนและให้นักเรียนมีโอกาสทราบผลการประเมินผลของตนเองจากวิทยากรย์เป็นระยะ ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้

จากผลการวิจัยพบว่า การสร้างเครื่องมือในการวัดผลจัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำเอกสารเครื่องมือในการวัดผล การจัดการศึกษาพยาบาลจะต้องมีการประเมินโดยการสังเกต สอบข้อเขียน สอบปากเปล่า ตรวจสอบผลงาน และการสอบภาคปฏิบัติ ทำให้ต้องมี การสร้างเครื่องมือหรือแบบวัด และข้อสอบต่าง ๆ ไว้ประเมินการเรียนการสอน จำเป็นที่ต้องหาเครื่องมือที่ได้มาตรฐานวิทยาลัยจึงต้องคิดจัดทำการวิเคราะห์ข้อสอบที่มีอำนาจจำแนก และมีความเที่ยงสูง ใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักศึกษา และประเมินความรู้ของนักศึกษา และจัดเก็บไว้ในคลัง

ข้อสอบต่อไป ซึ่งจะสอดคล้องกับงานที่ส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนกได้มี การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานและคลังข้อสอบขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน มีลักษณะเป็นการประเมินผลรวบยอดเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ตาม หลักสูตรที่กำหนดไว้เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ และมีทักษะตามความ ต้องการของผู้เรียน

5. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบงานด้านการวิจัยและพัฒนา มีกระจายกัน ใน ตำแหน่งต่าง ๆ มาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่านอกจากที่ผลการ วิจัยระบุว่ามากที่สุด คือ รอง ผู้อำนวยการงานวิจัยและพัฒนา และระดับตำแหน่งอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการวิจัย และหัวหน้างาน วิจัยและพัฒนา เป็นผู้รับผิดชอบ สามารถอธิบายได้ว่าการจัดองค์กร การแบ่งสายงานบุคลากร แต่ละวิทยาลัยมีความเป็นเอกเทศ แล้วแต่ความเหมาะสม และคุณสมบัติของบุคลากรของหน่วย งาน และการตัดสินใจของผู้บริหาร/คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยนั้น ๆ

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีการวางแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนและบุคลากร อาจกล่าวได้ว่าวิทยาลัยพยาบาลเป็นสถานศึกษาดังนั้นจึงให้ความสำคัญแก่การจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยคิดว่าถ้าการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ จะทำให้ ผลผลิตของวิทยาลัยมีคุณภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2537 : 48) รายงานไว้ในงานวิจัยของคณะว่า มุ่งเน้นการศึกษาวิจัยในด้านสุขภาพ การเรียน การสอนพยาบาลและการบริหารทางการสาธารณสุขเพื่อพัฒนาสุขภาพของประชากรใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาวิชาชีพพยาบาลและการบริการสาธารณสุขตลอดจนพัฒนาการ เรียนการสอนทางการพยาบาล และค้นคว้าหาความรู้ และแนวทางที่ส่งเสริมประสิทธิภาพทาง การพยาบาลให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดี

จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาวิชาการในวิทยาลัย โดย สนับสนุนทุนในการวิจัยและวางแผนในการทำวิจัย แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึงความต้องการ ที่จะได้รับการสนับสนุนคือ การให้เวลาในการทำวิจัยและให้หยุดราชการ โดยไม่นับเป็นวันลา เป็น การเสนอความคิดเห็นที่ดี เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าการทำวิจัยไม่ว่าเรื่องใดจะต้องใช้ทุนและเวลา เพื่อปฏิบัติตามกระบวนการวิจัย จึงจะให้ ได้ผลการวิจัยเป็นที่เชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้

6. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

จากการวิจัยพบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริการวิชาการแก่สังคม แต่ตำแหน่งที่รับผิดชอบ ถูกระบุแตกต่างกันไป ทั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่าการแบ่งงานและระบุตำแหน่งรับผิดชอบภายในวิทยาลัย แต่ละวิทยาลัยไม่เหมือนกัน ผู้อำนวยการและคณะกรรมการของวิทยาลัยเป็นผู้ระบุตามความเหมาะสมของการบริหารจัดการวิทยาลัยตนเอง ซึ่งตำแหน่งหลักของโครงสร้างองค์กรที่สถาบันพระบรมราชชนก ขอกำหนดไปยัง ก.พ. มีเพียงตำแหน่งผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารและแผนงาน ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา และภาควิชา (แผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 3 สถาบันพระบรมราชชนก , 2538 – 2540) ตำแหน่งนอกเหนือจากนี้เป็นตำแหน่งภายในของแต่ละวิทยาลัยแต่งตั้งเอง

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยจัดดำเนินการให้บริการ วิชาการแก่ คือ การให้บริการชุมชน และให้การศึกษาชุมชน ซึ่งในการจัดการศึกษาพยาบาลจัดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติในรายวิชาของหมวดวิชาชีพ จะมีการฝึกให้นักศึกษาได้ให้บริการแก่ชุมชนในเรื่องความรู้และฝึกภาคปฏิบัติในโรงพยาบาล แต่เมื่อออกฝึกภาคปฏิบัติในชุมชน จะให้การศึกษาแก่ชุมชน และส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านที่นักศึกษาออกฝึกในวิชาอนามัยชุมชน ปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลหลายแห่ง ให้บริการแก่ชุมชนภายในวิทยาลัย เช่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี เปิดรับบริการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในวิทยาลัยพยาบาล โดยอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของภาควิชาการพยาบาลเด็ก และเปิดให้บริการแก่ผู้สูงอายุในรูปแบบชมรมพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาผู้ใหญและผู้สูงอายุ จัดอบรมโครงการ และหลักสูตรต่าง ๆ ในเกือบทุกวิทยาลัย เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งการให้บริการวิชาการแก่สังคม มีทั้งที่ก่อให้เกิดรายได้และไม่ก่อให้เกิดรายได้ จ

จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมวิทยาลัยใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ และติดตามผลจากผู้ให้บริการ ในทางปฏิบัติเมื่อสิ้นสุดโครงการ หรือการบริการวิชาการแก่สังคมแต่ละครั้ง จะติดตามผลการประเมินโดยใช้แบบสอบถาม จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า การประเมินผลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ต่าง ๆ จะใช้แบบสอบถามถามผู้รับบริการในการประเมินผล การประชุมวิชาการ/การอบรม ซึ่งจะทำให้ผู้ให้บริการทราบว่า การดำเนินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีระดับปัญหามาก คือปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานด้านบริการวิชาการแก่สังคม และปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยและพัฒนา

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และปัญหาการบริหารงานด้านการวิจัยและพัฒนา จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบเป็นที่สังเกตว่าทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่ามีปัญหาระดับมาก ตรงกันในข้อ 7 คือ อาจารย์มีภาระงานประจำมาก ทำให้ไม่มีเวลา เพียงพอ ที่จะให้บริการวิชาการแก่สังคม และพบว่าในภาพรวม ปัญหาการบริหารงานด้านวิจัยและพัฒนา มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบเป็นที่สังเกตว่าทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่ามีระดับปัญหามากตรงกันในข้อ 3 คือ อาจารย์มีงานประจำมากไม่มีเวลาในการทำวิจัย ปัญหาทั้ง 2 ข้อ ที่กล่าวข้างต้นมีสาระเหมือนกันคืออาจารย์ไม่มีเวลาให้บริการวิชาการแก่สังคม และในการทำวิจัย จากประสบการณ์ของผู้วิจัย พบว่า อาจารย์พยาบาลแต่ละคนมีชั่วโมงปฏิบัติงานด้านการสอนเพียงหน้าที่เดียว ทุกคนจะปฏิบัติหน้าที่ในงานส่งเสริมวิชาการเข้าไว้ด้วย เช่น อาจารย์อาวุโสหรืออาจารย์ใหม่ เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานการสอน แต่ต้องรับผิดชอบอยู่เวรสุขภาพเพื่อดูแลนักศึกษาเจ็บป่วยทั้งที่หอพักและโรงพยาบาล เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัด และเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกพร้อม ๆ กับปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากงานการสอนซึ่งเป็นงานประจำ ถ้าอาจารย์อาวุโส รองขึ้นไปปริมาณงานจะมากขึ้นตามลำดับ ผู้ที่จะทำวิจัยหรือให้บริการวิชาการแก่สังคมจึงต้องเสียสละเวลาในการปฏิบัติงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติภารกิจของวิทยาลัยให้เสร็จสิ้นด้วยความมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายประหยัคงบประมาณของรัฐในการไม่จ้างบุคลากรเพิ่ม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป แก่หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้น วิทยาลัยใช้วิธีมอบหมายหลักสูตรให้ผู้ใช้หลักสูตร ไปศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองนั้น ผู้นำหลักสูตรไปใช้อาจจะเข้าใจไม่ตรงกันหรือไม่เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรอย่างชัดเจน ผู้วิจัยคิดว่า หลังจากที่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันพระบรมราชชนก ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแล้วเสร็จ พร้อมทั้งจะนำไปใช้แล้ว นอกจากการจัดให้มีการประชุมชี้แจงวิธีการนำไปใช้ให้ตัวแทนของแต่ละวิทยาลัย รับทราบแล้วควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงการนำไปใช้ให้ตัวแทนของแต่ละวิทยาลัยรับทราบ ควรจัดให้มีเชิญผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลางไปชี้แจงและให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดของแต่ละวิทยาลัยอีกครั้ง และควรจัดให้มีการอบรมการใช้หลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนด้วย โดยทำเป็นระยะต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการจัดชั้นเรียนตามปกติ วิทยาลัยจะจัดปีละ 1 ชั้นเรียน แต่ถ้ามีนักศึกษาแต่ละชั้นปี มากกว่า 100 คน จะจัดแบ่งเป็น 2 ชั้นเรียนนั้น ผู้วิจัยคิดว่าจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นปีไม่ควรมีมากเกินไป 1 ชั้นเรียนและ ไม่ควรเกินเกณฑ์มาตรฐานจำนวนอาจารย์ : นักศึกษา เท่ากับ 1 : 8 (สภากาชาด , 2538) ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละวิทยาลัยระบุจำนวนนักศึกษาที่สามารถรับเข้าศึกษาในสถาบันของตนเองได้ และรับตามจำนวนนั้นจริง ในทางปฏิบัติ เพื่อรักษาระดับคุณภาพการศึกษา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องพัฒนาการเรียนการสอนนั้น ฝ่ายวิชาการจัดให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ประจำการ โดยส่งอาจารย์เข้ารับการอบรม / ประชุมทางวิชาการตามที่สถาบันต่างๆ มากที่สุด ผู้วิจัยคิดว่า ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ประจำการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และตรงตามสาขาที่ปฏิบัติงานอยู่ เนื่องจากยังมีอัตราส่วนการขาดผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมวุฒิการศึกษาของอาจารย์ประจำให้เป็นไปตามสัดส่วนที่สภากาชาดกำหนด คือ ระดับวุฒิปริญญาเอก : โท : ตรี ไม่ต่ำกว่า 3 : 5 : 1 และควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ประจำได้ศึกษาต่อในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพคณาจารย์เงินอุดหนุนการศึกษาของวิทยาลัย

4. จากผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าวิทยาลัยมีการเตรียมอาจารย์ให้มีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผล โดยจัดประชุมเชิงวิชาการและเชิญวิทยากรมาบรรยายนั้น แต่เมื่อสำรวจปัญหาการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลกลับพบว่า เกิดจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่อง

การวัดและประเมินผลที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรสนับสนุนให้อาจารย์ ได้รับการศึกษา ต่อในสาขาการวัดและประเมินผลอย่างจริงจัง นอกเหนือไปจากการส่งเข้าอบรมตามที่ปรากฏอยู่

5. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีงานประจำมากไม่มีเวลาว่างเพียงพอ ในการ ทำวิจัย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ควรอนุมัติให้ลาเพื่อทำวิจัยโดยไม่ถือเป็นวันลา โดยอาจ กำหนดเงื่อนไขให้มีสัญญาและพันธะผูกพันตามสมควร และอาจจัดอาจารย์ปฏิบัติงานประจำแทน ระหว่างมีการลาด้วย

6. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้การ บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งในปัจจุบันการให้บริการวิชาการแก่สังคม แบ่งเป็น 2 แบบ คือ แบบก่อ ให้เกิดรายได้และไม่ก่อให้เกิดรายได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ควรปรับภาระงานของอาจารย์ให้มี เวลาว่างเพียงพอ เพื่อการบริหารวิชาการแก่สังคมและอาจจะใช้วิธีการจัดให้อาจารย์ไปให้บริการ วิชาการแก่สังคมนอกเวลางาน แต่ทำให้ลักษณะก่อให้เกิดรายได้ หรืออาจจะทำการจัดจ้างบุคคลที่ มีความสามารถตรงตามสาขาที่วิทยาลัยจะจัดการให้บริการชุมชน เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการประจำ ในแบบที่ก่อให้เกิดรายได้ โดยวิทยาลัยคอยควบคุม กำกับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการใน วิทยาลัยที่จัดการศึกษาในหลักสูตรเดียวกัน ในภูมิภาคเดียวกัน แยกออกมาจากการวิจัยในภาพรวม ทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในวิทยาลัยแต่ละภาคเป็นการเฉพาะ ให้ดีขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยเน้นเฉพาะรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญ และมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพของการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพยาบาล

3. ควรศึกษาวิจัย เกี่ยวกับภาระงานของครูอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล เนื่องจาก ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ไม่มีเวลาในการทำวิจัย และให้บริการวิชาการแก่สังคม เพราะมีภาระงาน ประจำมาก เพื่อประโยชน์ในการนำไปศึกษาภาระงานในหน้าที่ที่แท้จริงของอาจารย์ และนำไป จัดสรรงานให้แก่บุคลากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมต่อไป